

PL 13 (VEDLEJŠÍ VĚTY - OPAKOVÁNÍ)

Druhy vedlejších vět:

VV	Ptáme se	Spojovací výrazy	Poznámka
Podmětná	kdo? co? + v.ř., jaká věc		v.ř. nemá podmět
Předmětná	pádová otázka + v.ř., jakou věc		v.ř. má podmět
Prísudková	zastupuje jmenný přísudek		v.ř. končí na sponové sloveso
Prívlastková	jaký? který? + v.ř.		v.ř. končí na l
Doplňková	jak? kterak?	jak, jako, kterak, ...	v.ř. končí na l (3)
Príslovecná	Místní	kde? kam? kudy? + v.ř.	
	Časová	kdy? odkdy? dokdy? jak dlouho? + v.ř.	
	Způsobová	jak? jakým způsobem? + v.ř.	
	Měrová	kolik? jak hodně? + v.ř.	
	Příčinná	proč? z jaké příčiny? + v.ř.	protože, (proto, že) poněvadž, ...
	Účelová	proč? za jakým účelem? + v.ř.	aby, abychom, ...
	Podmínková	kdy, za jaké podmínky? + v.ř.	jestliže, -li, kdyby, ...
Připustková	(logický rozpor) i přes co? i přes jakou skutečnost? + v.ř.	ač, ačkoliv, třebaže, přestože, i když, i kdyby, ...	

v.ř. = věta řídicí = *v, na konci V v rámci*

Postup při určování věty vedlejší

O jaký druh věty vedlejší jde, poznáme podle následujících hledisek:

- na jakém slovním druhu obsaženém ve větě řídicí závisí poznávaná věta
 - podstatné jméno (zájmeno) → VV přívlastková,
 - podstatné jméno + sloveso → VV doplňková,
 - ostatní slovní druhy → VV předmětná nebo příslovecná nebo podmětná,
- co tato vedlejší věta vyjadřuje,
- jak se na ni ptáme: a) příslovcem → VV příslovecná,
 b) kdo/co?(jaká věc?) → VV podmětná,
 c) jinou pádovou otázkou, nejčastěji koho? co?(jakou věc?) → VV předmětná,
 d) někdy podle spojovacího výrazu, kterým je k větě řídicí připojena.

Ze dvou vět utvořte souvětí s větou vedlejší (určete ji). PODTRHNI JI (VV)!

- Hned usnul. Byl unavený.
- Nepřijel. Vyřídíte to beze mne.
- Byli na tom nejhůře. Vrátili jsme se.
- V myslí mi vytanul dopis. Napsal jsem ji.
- Byl jsem rád. Čekal jsem jiný dárek.
- Nevěděl. Má to říci.
- Zdálo se mi. Bude přšet.
- Splníš to. Čeká tě odměna.
- Zavčas zasedli. Včas sklídili.
- Viděl dědečka. Pracuje na zahradě.

4) Určete druh vět vedlejších. *VV podmětné v knize!*

1. Tohle je zase úplně jiná kapitola, která začala v roce 1962, kdy jsme chystali v divadle pořad Jonáš a tingl tangl. 2. Postavě světoběžníka dal Jiří Šlitr konkrétnější podobu tím, že ji pokřtil jménem Jonáš. 3. Tou dobou už měl složenou řadu písniček pro připravovanou hru a dalo se očekávat, že už nás nemůže ničím překvapit. 4. Když mi jednoho dne oznámil, že chce ve hře vystupovat, považoval jsem to ... za „blbej vtip“. 5. Ale jeho vážná tvář mě nenechala na pochybách, protože za vyřčenou větou stál nevyvratitelný záměr. 6. Na tomto místě je třeba vysvětlit, že herecké schopnosti Jiřího Šlitra nebyly nulové, nýbrž ještě o něco méně. 7. Vzpomínám si, jakou potíž mu dělalo, když se měl jít po představení Člověk z půdy na jeviště poděkovat ... 8. Ze snímku, který pohotový fotograf tehdy pořídil, září dodnes rozpačitý Šlitrův úsměv, ale není na něm žel zachyceno to titánské úsilí, které jsme museli vynaložit, abychom dostali plachého umělce na scénu.

(Jiří Suchý - upraveno)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

**PIŠTE
ČITELNĚ!**